

Smútky končiaceho leta

JAR

Edo si ľahol do postele s vedomím, že aj tak sa o chvíľku zobudí. Po šesťdesiatke sa dostavilo viacero zdravotných problémov, no nespavosť bola najhoršia. A naozaj, veľké nástenné hodiny v kuchyni ukazovali 02:05, keď si zalieval akúsi bylinkovú zmes s utišujúcimi účinkami. Mal pocit, že žije v úplne inej realite ako zvyšok populácie. Ľudia uponáhľaní, upachtení, zavalení termínmi a projektami, zavírení dátumami, hypotékami, spotrebnými úvermi...uponáhľaní, upachtení, chaotickí.

Keby mal o desať, pätnásť rokov menej, zapol by si počítač a sledoval nejaké neprístoynosti. Stačí pár kliknutí myšou a všetky sny a túžby sa vizuálne i akusticky zobrazia na monitore....Aziatky, osemnásťky, štíhle telá s neprirodzene veľkým poprsím, dámy plus size, rýchle sa striedajúca kvantita žien. No nechcelo sa mu. Namiesto vzrušenia cítil čosi, čo by psychológovia nezvali vyhorením, otupenosťou alebo poklesom chuti do života. Dostal prudké nutkanie opäť si otvoriť Marqéza, ale neznesiteľne ho štípali oči. Dopil čaj, opláchol šálku a rozložil si deku v prázdnej detskej izbe. V spálni spala Viera, nechcel ju budiť. Tá, na rozdiel od neho, musí ešte pár mesiacov vstávať do roboty.

V Edovej realite neboli termíny, projekty, hypotéky a dátumy. Boli tri hodiny v noci a Edo vedel, že cez deň nemusí nič. Obed je od nedele, variť netreba, rozhádzat' nemá kto. Ráno nájde kvapky do očí a znovu sa pohrúži do Kroniky vopred ohlásenej smrti.

Čas sa spomalil, až sa zdalo, že zastal.

LETO

Streda

- „Jurko, čo tam robíš?! Pod' sa hrať s ostatnými detičkami!“

- „Kde tu máte hnoj?“

- „Hnoj? A na čo by ti bol? Neboj sa, pôjdeme aj na dvor, len musí trochu obschnúť trávička.“

- „Chcem ísť na hnoj,“ chlapča si nahnevane duplo, „chcem srať!“

Konečne som pochopila. V súčasnosti by mi celý tento dialóg prišiel prinajmenšom tragikomický, no keď som pred vyše štyridsiatimi rokmi začínala na jednej malotriedke, len niektoré domy disponovali tou vymoženosťou, že sa v nich nachádzala toaleta s kúpeľňou.

Vzala som Jurka za ruku a odviedla ho na záchod. Odstrojila som ho a začal sa boj. Chlapec sa asi bál, hniezdil sa a metal, musela som si dávať pozor, aby ma nedokopal. Nakoniec sa ozvalo riadne žblnknutie a Jurko sa od prekvapenia rozplakal. Neskôr sa počas celého dňa naciesal čajom, každú chvíľku sa pýtal na cikanie a s obrovským potešením splachoval. Ani neviem, čo sa s ním stalo.

Ako sa blíži koniec, moje podvedomie podvedome bilancuje. Všetky tie roky a deti, meniace sa kolegyne, typizované výstavky viažuce sa k ročným obdobiam, vtipné hlášky, ktoré som si celú tú dobu zapisovala, kvietky k Dňu učiteľov, býva ich menej a menej...

V piatok odchádzam na dôchodok. Pred pol rokom som každému tvrdila, ako sa nemôžem dočkať.

Štvrtok

Sedím v autobuse, horúčavou priam prilepená k operadlu, mám pocit, že aj sedadlo je akési premočené a pevne dúfam, že je to len pot, pretože v mojom veku to môže byť všeličo. August sa preklopil do druhej polovice, tropické dni pretrvávajú. Dve hodiny poobede, muž ma určite nebude čakať, z roboty som sa mala zastaviť na ÚPSVaR. Ale, bohužiaľ, nestránkový deň. Moje vybavovanie sa vtesnalo do dvoch pozdravov.

-„Dobrý de..“

-„Prepáčte, ale dnes nie je otvorené pre verejnosť!“

-„Aha, prepáčte, tak dovidenia.“

Síce mám dobre po šesťdesiatke a polovičke úradníčok by som mohla byť materou, pri každej návšteve úradu sa cítim ako novonarodené teľa.

Bože, tento spoj naozaj musí stáť pri každej vrbe! Rozmýšľam, ako by sa odvíjal môj život, keby som bola filmovou alebo knižnou hrdinkou – nečakaný príchod domov, v hale porozhadzované šatstvo, zo spálne počuť slastné vzdychy manžela a najlepšej priateľky. Pár mesiacov som úplne mimo, totálne na dne, ale potom si moje utrápené srdce získa fešák z A)kvetinárstva B)kníhkupectva C)cukrárne. V závere sa v žiare zapadajúceho slnka prechádzam po morskom pobreží, vyrovnaná a posilnená (a určite sa mi podarilo rozbehnúť nejaký kreatívny biznis).

Ale ja nie som hrdinkou Rosamundy P., nie som dokonca ani vedľajšou postavou, iba obyvateľkou malej zapadnutej obce. Nemáme morské pobrežie, školu, škôlku, ba ani kostol a omše sa príležitostne slúžia na cintoríne. Takže úplne iný druh romantiky a vzrušenia.

Otváram bránu a naozaj počujem vzdychy. Muž ráno začal vykopávať zemiaky a jedno vreco je už plné. Všetko je akosi posunuté, zrýchlené, kedysi sa zemiaky vyberali najskôr začiatkom septembra, ich vňate sa pálili a prenikavý štipľavý smutný dym dával definitívnu bodku za letom. Teraz sa už zemiakové byle nepália, skončia vo veľkom kovovom kontajneri na bioodpad.

Z našej dvojice je práve muž filozof, ale momentálne ho takéto úvahy netrápia, vzdychá a fučí, očividne má toho dosť. Na zemi sa váľa šatstvo – tri kompletne prepotené tričká. Dám mu ľahkú pusku na slané líce a idem uvariť kávu. Pri čiernom turkovi pre mňa a bezkofeínovej káve, ktorá v podstate ani nie je kávou, Edovi rozprávam, ako som nič nevybavila, no reaguje edovsky. Vraj aj tak dobre, ešte desať minút odpočinieme a budeme kopať spolu, do večera máme polku záhona za sebou, lebo od budúceho týždňa prší a vykopávať zablatené stojí za hovno. Ako som si myslela – úplne iný typ romantiky a vzrušenia.

Piatok

Edo sa rozhodol, že urobí Viere radosť. Už pár týždňov pozoroval, ako bojuje s pocitmi blížiaceho sa dôchodku, s tou rovnou bez akýchkoľvek zákrut oživenia stereotypnou cestou tiahnucou sa až k horizontu. Aspoň budú kráčať spolu...Chcel jej kúpiť drahú bukrétu, ale pomyslel si, že na záhrade je kvietkov a kvietkov. Rozmýšľal aj nad pozvaním do cukrárne, no uvedomil si, že pre silnú diabetičku by to bol danajský dar. Nakoniec nevymyslel nič, no rozhodol sa, že ju aspoň počká pred robotou a domov pôjdu spolu.

Súkromná materská škola, v ktorej Viera robila posledné roky, fungovala aj v prázdninovom režime. Finančná kompenzácia mala nahradiť čas. Edo si pomyslel, že s Vierou sú ako jing a jang...on má času ako čečiny a ona niekedy nevie, kde skôr skočiť. Budova škôlky sa nachádzala vo vynovenej štvrti s poetickým názvom Gaštanová aleja. Išlo o typické domové predmestie. Jediná atypická zvláštnosť bola obsiahnutá v samotnom názve. Všetky chodníky a uličky boli lemované mladými rovnako zostrihnutými tujami a v neďalekom parčíku sa tiež týčili najmä ihličnany. V celej štvrti nerástol ani jediný gaštan. Málokoho táto anomália trápila, no ak by sa náhodou našiel nejaký dotieravý zvedavec, z kompetentných zdrojov by dostal priam učebnicový výklad o Cryphonectrii parasitice, teda hube, ktorá spôsobuje rakovinu kôry gaštana jedlého, napadne kmeň aj konáre, rozrastie sa plošne a aj do hĺbky a hoci nemá žiaden vplyv na plody, oslabený strom odumiera. Lenže Edo nebol málokto. Keď pred dvoma rokmi začali stínať košaté gaštany, do celej záležitosti sa staral, najmä do skutočnosti, že huba napáda gaštany jedlé a v štvrti rástli pagaštany. Zo zastupiteľstva však

dostal iba strohé „načo riskovať“. Nakoniec napísal do miestnych novín satirickú esej o pravde zaobalenej v odborných výrazoch. Koľko sa ušetrí na odvoze popadaného listia, keď už žiadne nebude a o rigidných ekológoch, ktorí musia pochopiť, čo dokážu spôsobiť padajúce plody v ostnatej šupke na novej metalíze nevinne zaparkovaných áut. A potom sa ako redaktor regionálneho týždenníka stal nadbytočným a radšej zvolil predčasný dôchodok ako podporu.

Náhle zbadal Vieru, rozbehla sa k nemu ako nejaká pubertiačka, pobožkala ho na ústa a nazvala šedivým Romeom. Všetko bolo v poriadku, no aj tak mal pocit, že s Vierou sú gaštany čeliace hubovej nákaze.

Môj posledný pracovný deň skončil. Ani som nemala chuť analyzovať myšlienky a pocity spojené s takýmto životným míľnikom, fyzicky ma bolí celý človek, a to som sa v noci asi trikrát natierala Voltarenom. Celkom som sa tešila, že muž dnes ten nekonečný záhon dokope a bude fajront, keď tu zrazu pred bránou zbadám Eda, ruky vo vrecku, prešľapuje z nohy na nohu, myšlienkami mimo. Nevadí, prvý voľný víkend sa nebudem máčať vo wellnesse, ale s motykou v ruke vo vlastnom pote.

Pondelok - ráno

Opäť v autobuse, opäť do mesta. Kedysi v mladosti som veľmi túžila po cestovaní a Boh mi to so svojím svojským humorom splnil. Takže veľký pozor na želania!

Idem navštíviť dcéru a vnúča. Bývame spolu často, ešte častejšie si telefonujeme, no posledných pár dní sa mi zdá akási...zvláštna. A ráno mi poslala veľ'avravnú sms-ku:

*„...pod karfiolom a mrkvou
ležia ich dievčenské sny,
ich ambície sú zahádzané plienkami...“VM*

Monička vyštudovala literatúru a literatúrou sa aj živí, takže sa často vyjadruje takto...poeticky, vo veršoch, citátmi, čiže pre bežného človeka buď trafene, alebo okázalo, alebo oboje.

Najprv som sa nazdávala, že malej varí mrkvovo-karfiolovú polievku a potrebuje ma o tom informovať, no Edo to videl edovsky. Vraj je určite zase tehotná, čo je dost' blbé, keďže je

s mužom práve uprostred rozvodového konania, no možno ich to malé znovu spojí, ale on o tom pochybuje, keďže už jedno spojivko majú a aj tak im to nefunguje.

Takže po našej laickej analýze tajuplného trojveršia som sadla na prvý autobus a idem zisťovať, čo je vo veci.

Pondelok – v noci

S Edom ležíme na kopci za dedinou a pozeráme na padajúce perzeidy. Kedysi by nás ani nenapadlo ponocovať kvôli hviezdám....no dôchodok a nespavosť prinášajú svoje bonusy. Hoci sa rozprávame o taľafátkách, stále myslíme na Moničku. Mimochodom, to VM neboli iniciály Waldemara Matušku, ale Vojtecha Mihálika.

Edo zbadal preletieť ďalšiu, tak sa ho spýtam, čo by si želal. „*Vieš, čo by bolo super? Keby Slovan dostal do držky, najlepšie od nejakého tretotriedneho klubu.*“ Bože, že ja sa vôbec pýtam...

Možno aj naša Monička teraz sedí na balkóne a snaží sa niečo vidieť. Jáj, tá naša Monička! Volajú ju do roboty a lanária na vyšší plat a pozíciu. Z ekonomického hľadiska by to určite bolo výhodné. A ona by aj išla, ak „*rodičia, jej milovaní rodičia na dôchodku budú opatrovať malú*“. Má sa rozhodnúť do piatka, čiže máme sa rozhodnúť...

Zbadám preletieť ďalšiu, túto muž nevidel. Uprene sa naňho zahľadím, je to už prešedivený pán s miernym bruchom, no stále šarmantný a ja si na moment zaželám, aby to bolo ako kedysi. A mohlo by nám vyjsť aj to cestovanie.

Bum, do prdele, do prdele s celou nebeskou romantikou a prianiami! Pretože presne viem, čo sa stane. Ono to bude ako kedysi. Moje dni sa budú točiť okolo plienok a mrkvovo-karfiolových príkrmov, všade porozhadzované hračky....A autobusom o siedmej k Moničke, o štvrtej naspäť domov!!!

Do prdele! Do..... aj s hviezdami, ktoré aj tak zhoria v atmosfére!

JESEŇ

Edo sa ráno zachoval ako školáčik, ktorému sa nechce ísť na hodinu matematiky. Dokonca aj rovnako simuloval. Vyhovoril sa na malátnosť, šteklenie v hrdle a bolesť kĺbov. Viera okamžite rozhodla, že k vnučke pôjde sama, v lekárničke našla akési vitamíny a Coldrex a mužovi nakázala prísny oddych. To aj mienil dodržať. Zaslúžene oddychovať, nedávať pozor na každú jednu zástrčku a ostrý roh stola. Zalial si poctivého turka a s náručou plnou

kníh sa vrátil do postele. V mestskej knižnici si vypožičal prevažne známe tituly, také, ktoré už čítal a nepochyboval o ich kvalite. Kedysi počul vtipný bonmot, že život je dosť krátky na to, aby sme pili zlé víno. Edo si myslel, že život je dosť krátky na to, aby sme čítali zlé knihy. Chcel siahnúť po báječných Báječných lét pod psa, no zbadal autora, o akom ešte nepočul a rozhodol sa, že život je dosť krátky na to, aby sa uzatváral do minulosti.

Tento rok vyšlo mimoriadne pekné babie leto. Také svieže. S malou sme v rámci doobedňajšej prechádzky na vlakovej stanici. Tak ako včera, tak ako zajtra. Dievčatko spokojne sedí v bugine, v jednej ruke rožtek, v druhej gaštan, hlavou krúti zo strany na stranu a pozerá, odkiaľ príde mašinka. Budeme si musieť počkať, zatiaľ ohlásili iba päť minút, ale babka - dôchodkyňa na materskej dovolenke sa nikde neponáhľa. Na peróne je asi desať ľudí, akási pani nervózne prešľapuje z nohy na nohu. Všimnem si, že je v požehnanom stave, hoci po toľkých rokoch v školstve niekedy uvažujem, či deti sú naozaj požehnaným stavom. Asi si chce skrátiť čakanie, pretože vytiahne smartfón a manželovi (pravdepodobne) oznámi, že ide rovno z poradne a „*dokina si je istá tým, že to bude chlapec*“. Chvíľku je ticho, potom sa tehuľka spýta: „*A čo takto Alex, veľmi pekné, veľmi moderné, ani mu škaredo nepovieš...*“ (sekundová pauza) „*Eduard?! Si kompletný! Všetci by ho volali Edo, ako to prasa, čo mala babka z Dolniakov, boli z neho fantastické jelita.*“ Opäť prestávka, muž sa asi dostal k slovu. „*...Edward? No, to znie lepšie, internacionálne, ako pán Worchester z toho filmu...vieš, ten tajuplný boháč, čo si začal s vychovávateľkou a manželku mal uväznenú vo veži....*“ Chvalabohu, prichádzajúci vlak stlmí môj nával smiechu. Tehuľka nastúpi a odchádza, odchádza vo svojej nevedomosti. Aj ja o pár hodín pôjdem domov, za svojím chrchlavým Edom, nie tajomným boháčom, ale obyčajným Edom – ako bravčové jelita, ale v každom prípade mojím Edom. A život si plyní ďalej.